

Türkiyede asker devrimini halk durguttu

Orak ayın 15-16 gecesi Türkiyede devlet devrimi denemesi oldu. Deneme başarısız çıktı. Türkiyenin Konstitüsiya kuvvetlerine eminni kalan askerler hem Türkiye halkı bu devrima karşı kalktı da devrim bunaldı. Devrim denemesinde 246 kişi öldürüldü, 1536 kişi yaralandı.

Türkiyede 3 aylık üstolan durumu kuruldu

Türkiye Prezidenti Recep Tayyip ERDOĞAN açıkladı, ani asker devrim denemesinden sora, başlayıp Orak ayın 21-dan beeri Türkiyede 3 aylık üstolan durumu kurulur. Canabisi urguladı, ani, Milli Güvenlik Kurulu hem Bakannar Kurulu toplantılarından sora, bu kararı aldı Türkiye Konstitüsiyasının 120-ci statyasına göre, .

Üstolan durumun kurulması ilgili Türkiyede Orak ayın 15-dä olan asker devlet devrimi denemesinnän hem terörün önünü kesmää deyni.

Türkiye Prezidenti Recep Tayyip ERDOĞAN açıkladı, ani “Orak ayın 15-dä olan devlet devrimi denemesinde Türkiyede 246 insan öldürüldü hem 1536 kişi yaralandı. O insannarın arasında var asker, poliitiya hem sıradan vatandaşlar”, bildirir AA agentvosu.

Asker devrim denemesinden sora Türkiyede genä ölüm cezasına dönmäk isteniler. Şindi devrimde pay alanları tutêrlar da sudadan ayırı erlere kapêlar.

Büünkü gündä Türkiyede, devlet devrimi denemesinnän ilgili olarak,

Foto –neweurope.eu

yaklaşık 13 bin kişi tutuklandı. Şokallardan hem universitetlerden 21738

pedagog, dekan, rektor iştan uzaklaştırıldı. Binnän kişi: poliitiya, asker,

prokuror, sudya, advokat, üüredici göz aleına alındı. **3-cü hem 6-cı sayfa**

Hederlez ayın 9-zu hem Enseyiş Günü hem Evropanın Günü oldu

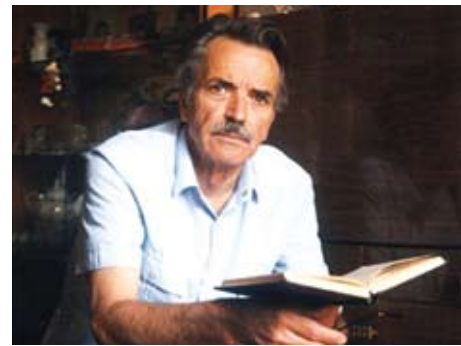
Bu yıla kadar Moldovada Hederlez ayın (may) 9-da sadä II-ci dünnä cengindä Enseyiş Gününi bakardılar. Başlayıp 2017-ci yıldan beeri bu gündä artık iki yortu bakılacak: hem Enseyiş Günü hem da Evropanın Günü.

Moldovanın Liberal partiyasının teklifinä göre, Moldova pravitelstvosu aldı karar Hederlez ayın (may) 9-da Evropanın Gününi da bakmaa. Onuştan teklif etti parlament eklesin Moldova Respublikasının “Anmak, yortu hem dinnenmäk günneri Listesi”nä hem iş Kodeksına bu yortuyu da.

Gagauziya Başkanı İrina VLAH hem Halk Topluşu Başu Dimitriy KONSANTİNOV açıkladılar, ani Gagauziyada Hederlez ayın (may) 9-da sadä Enseyiş Gününi bakaceklar.

Gavril GAYDARCInın bibliotekasından kıyatlar bilim Merkezinä verildi

Gagauz bilim adamının, filologiyada doktorunrt, raametli Gavril GAYDARCInın karısı Raisa Petrovna baaşladı Gagauziyanın bilim-aaraştırma Merkezinä Gavril GAYDARCInın bibliotekasından kıyatları.

Baaşlanan kıyatların arasında var Gavril GAYDARCInın kendi kıyatları, monografiyalrı, başka bilim kıyatları hem sözlüklär.

Bundan kaarä bilim-aaraştırma Merkezin bibleotekasına verildi M. LOMONOSOVun, L. GUMELÖVun, A. MİTKEVİÇin, R. TOKERin, K. PAUSTOVSKİYin hem başka avtorların kıyatları da.

İnvestiitiya kolaylıklarını Türkiyede açıkladı

Orak ayın (iyül) 20-21 günnerinde İspolkom predseatelin 1-ci yardımcısı Vadim ÇEBAN, Gagauziyanın investiitiya kolaylıklarını açıklamaa deyni, İstanbulda bulundu.

Bu kolaylıkları Canabisi Türkiyenin Dış Ekonomika İlişkileri Kuruluşun (DEİK) hem İstanbulun industriya bölgesinin azalarına açıkladı hem annattı. **2-ci sayfa**

İnvetitiya kolaylıklarını Türkiyede açıkladı

Sonu. Çekilmesi 1-ci sayfada.

Orak ayın (iyül) 20-dä Vadim ÇEBAN buluştu Türkiyenin DEİK Başkanının Ömer Cihad VARDAN-nan hem DEİK azalarinnan. Canbisi açıkladı, ani Gagauziyanın öndercileri pek meraklanêlar Gagauziyaya Türkiyeden investitiya paralarının çekilmesinnän. O urguladı, ani Gagauziyada vergi kolaylı hem geniş infrastruktura var, *bildirer başkanın pres-slujbası.*

Orak ayın 21-dä Vadim ÇEBAN buluştu İstanbulun industriya bölgesinin öndercilerinnän, angıları adadılar yardımcı olmaa Gagauziyaya investorları çekmää deyni.

Başka bir buluşmak oldu *TYH Textil* kompaniyanın öndercilerinnän. Bu kompaniya artık işleer Moldovanın Orhei kasabasında. *TYH Textil* inceleyecek konuyu, ani Gagauziyada da 200 kişilik bir fabrika açmaa.

Ayrıca buluşma oldu İstanbul Maltepe bölgesinin belediye başkanının da, neredä annaşıldı, ani Maltepe hem Komrat kardaşlık annaşmasını imzalayacaklar.

İzlerini Kırgızistanın topraklarında braktı

Hederlez ayın 20-24 günneri arasında Kırgızistanın başkasabası Bışkek hem Kazahstanın Almata kasabalarında yapıldı VIII-ci Kommunikațiya (geleceklän haberleşmü) seminarı (bakın gazeta-mızın geçän nomerini).

O seminar da gagauz insannarı da pay aldılar Dr. İrina IUSIUMBELI hem Dimitri KIRÇU. Bu seminarın çerçevesindä, ona katılannar, fidan diktilər.

Çok yıllardan sora, tekrar gelip o topraklara, neredän dedelerimiz geçmiş, bu aaçlarlan gözäl bir iz brakıldı.

O aaçları dikenlerin adları alındı hem o aaçların yanında yazılı olarak kalacaklar.

Rusiyadan yangın sündürmök maşinası

Rusiya Fedarațiyasından Gagauziyaya, baaşış olarak, geçennerdä geldi bir yangın sündürmök maşinası. Maşına 2016-cı yılından cat eni bir maşına.

Gagauziya öndercilerin kararına görä bu maşına verildi Komrat kasabasının yangın sündürmök merkezine.

Açıklanan bilgilerä görä bu maşinanın paası yaklaşık 100 bin evro.

İstanbul Atatürk aeroportunda kannı terakt

Kirez ayın (iyün) 28 avşamı Türkiyenin İstanbul Atatürk aeroportunda tıtsi hem kannı bir terakt oldu. Üç cannı bomba, ilktän insannarın üstünä avtomattan ateş açıp, sora kendilerini patlattılar.

Terakt zamanında 41 kişi canını kaybetti. Onnarın 37-si artık tanındı. Bu 37 kişinin arasında 10 yabancı hem 3 çift vatandaşlı insannar var.

Yaralıların sayısı 239 kişiyi buldu. Onnarın 130 taa bolniçalarda bulunêlar, bildirer Türkiyenin *anadolı haber agentvosu.*

Türkiye Respublikasının praviltstvosu Türkiyede bir gün milli yas günü açıkladı.

İstanbuldan gelir haber, ani Atatürk

aeroportunda teraktın sora zararları ortadan kaldırmaa savaşırlar, ama aeroport

artık bütün kuvetlän işlemää başladı.

Foto - www.openthemagazine.com

Frantiyada insannarı maşınaylan çiinedilär hem popazın buazını kestilär

Orak ayın 14-dü avşamı, Frantiya kendi milli günü yortusuna – Bastiyanın alınmasına – adanmış feyerverkları süretmää tolandıyan, Nitsa kasabasında insannarı bir büyük maşına çinemää başladı. O maşınanın tekerleklerinin altında 84 kişi öldü, 18 aar yaralandı.

Nicä bildirer Frantiyanın polițiyası maşınayı kullanarmış Tunis devletindän çıkma 31 yaşındaki Frantiya vatandaşı. O erif iki kilometra uzunnuunda maa-suz insannarı çinemiş. Son-sonunda polițiya onu urmuş. Maşınada silâhlan mulâjları bulunmuş.

Bu teraktın ardına,taa bir terakt oldu. Orak ayın 26-da Frantiyanın

Saint-Étienne-du-Rouvray kasabasının kenarında bulunan klisenin popazının

buazını aljırlı teroristlär kestilär hem taa iki kişiyi yaralarılar.

Germaniyada insannarı kurşuna urêrlar, bombalêrla, nacaklêêrlar hem bıçaklêêrlar

Orak ayın 22-dä Germaniyanın Münhen kasabasının “Olimpiya” alış-veriş Merkezindä onsekiz yaşındaki bir erif pistolettän insannarın üstünä ateş açtı. Sonuç: 10 insan öldürüldü, 27 yaralandı. Öldürenlerin arasında Germaniya, Türkiye, Kosovo hem Grețiya vatandaşları var.

Bildiriler, ani insannarı öldürän kişinin yanına polițiya yaklaştıyan o kendisini urmuş. Polițiya bildirdi, ani insannarı öldürän kişi çift vatandaşlı (Germaniya hem İran) birisi hem şindiki durumda onun ekstremist bölümnerinnän baalantısı görünmeer.

“Olimpiya” alış-veriş Merkezindä insannarın öldürülmesi bu Germaniyada olan terakt sincirin sadä bir eki.

Orak ayın 18-dä Bavariya devletinin *Vürzburg* kasabasının yakınnarında 17 yaşında afganlı poezdın içindä nacaklan hem bıçaklan habandı yolculara, etiştirip 4 kişiyi aar yaralamaa. Poezda gelän polițiya afganlıyı öldürdü.

Orak ayın 24-dä *Roytling* kasabasında kebab satılan kioskun yanında bir kişi maçete bıçaannan bir kırıyı kıydı hem iki kişiyi yaraladı.

Orak ayın 25-dä *Ansbach* kasabasında, siriyalı bir erif muzıka festivalindä bobayı patlattı - 12 kişi yaralı.

Orak ayın 26-da *Berlindä* yaşlı bir nemtâ, bolniçaya gelip, kurşuna urdu vracı, sora da kendisini urdu.

Germaniyanın içişleri ministrusu *Thomas de Maizièr*e çaardı insannar hazır olsunar ona, ani bu türlü haban-

malar taa olacek hem onnarı ya küçük radikal grupaları yada cihadist olan tek kişilär yapacak.

Germaniyanın kanlıları *Angela MERKEL*, Alplar bayrılarına gitmesindän vazgeçip, Germaniyanın korunmak Sovetinin sıradan dışarı toplantısını topladı.

Foto – www.ru.tsn.ua

Türkiyedä asker devrimini halk durguttu

Türkiye Respublikasının Kişinev Büükelçilliin 22.07.2016 açıklaması

Türkiyedä devlet devrimi denemesinnän ilgili olarak Türkiye Respublikasının Kişinev Büükelçilliin saytında bölä açıklama yapıldı:

Statement On The Coup Attempt Against Turkey's Constitutional Order

On the evening of July 15th, a faction of the Turkish Armed Forces attempted to stage a coup in various cities of Turkey, particularly in Ankara and Istanbul.

It was understood in a short time that this was more than a treacherous plot: It was a terrorist campaign. The perpetrators shot at their own people, stabbed their commanders in the back and bombed the National Parliament and the Office of the Presidency.

From the very beginning, the command chain and vast majority of the

Turkish Armed Forces stood up against the coup attempt. It was merely some elements of the Air Forces, Gendarmerie and armored units that joined the violent conspiracy. Both the police and public prosecutors immediately took necessary measures to foil the attempt.

Above all, it was the Turkish nation who thwarted the plot. They displayed a historic solidarity as they took to the streets and remained defiant. They stood bravely in front of the tanks and reclaimed their democratic rights.

The terrorists tried to broadcast their message by taking over studios of the state TV (TRT) and raiding private media outlets. Yet the plotters' attempt to control the media did not last long. It must be noted that the Turkish media also played a key role in defeating the

coup attempt.

Throughout the process, all the political parties and Members of the Turkish Grand National Assembly and the people stood firmly by democracy, democratic politics, democratic institutions and the Constitution. A Joint Declaration in defense of democracy was issued during the extraordinary meeting of the General Assembly on the 16th of July.

During the operations held against the terrorist group, more than 6000 have been detained so far and more than 100 coup plotters were captured dead. The operations continue.

Unfortunately, more than 190 of our citizens were left dead and more than 1400 wounded.

A group of eight involved in the coup attempt fled to Greece on board

of a helicopter that they stole. Necessary steps have been taken for the return of the suspects and the helicopter.

This coup attempt was staged by the Fethullah Gülen Terrorist Organization (FETÖ). Our government has been constantly exposing the real motives of this terrorist group and its leader, Fethullah Gülen, to all allies and partners. The foiled coup is the latest criminal act revealing the danger posed by FETÖ.

Our President, Prime Minister, Government and Members of Turkish Grand National Assembly and the Turkish people all together defeated this coup attempt and stood by democracy and rule of law.

The terrorists will be punished in accordance with the law.

22.07.2016

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

15 TEMMUZ'DA TÜRKİYE'DE YAŞANAN DARBE GİRİŞİMİ HAKKINDA BASIN AÇIKLAMASI

Türkiyenin Yurtdışı Türklär hem Akraba Topluluklar Başkannın (YTB) Türkiyedä devlet devrimi denemesi ilgili Basın açıklaması yaptı. O açıklamayı Türkiye türkçesinde hem rusça yayınnêrız.

NE OLDU?

Türkiye'de 15 Temmuz 2016 tarihinde ordu içerisinde ABD'nin Pensilvanya eyaletinde yaşayan Fetullah Gülen'in

liderliğini yaptığı Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ)'ye bağlı bir grup tarafından, TSK içindeki mensupları öncülüğünde askeri darbe girişiminde bulunulmuştur. Şu ana kadar 240 kişinin hayatını kaybettiği belirlenen darbe girişimi milletin insanlığa örnek direnişi ve devletin diğer unsurlarının karşı koymasıyla başarısızlığa uğratılmıştır.

FETÖ NEDİR?

Fetullah Gülen isimli ilkokul mezunu emekli bir din görevlisinin başında olduğu FETÖ, 1970'li yıllarda, bu zatın sapkın görüşleri etrafında toplanan ve genelde açtığı özel okullar, kurslar, öğrenci ev ve yurtları gibi faaliyetlerle öne çıkan bir dini grup ve hareket olarak ortaya çıkmıştır. İlegal çalışmalarını tam bir gizlilik içinde yürüterek ulusal ve uluslararası alanda sadece sivil toplum ve eğitim faaliyetleri yaptığı algısı oluşturmaya çalışmaktadır. Üyeleri sevgi ve hoşgörü gibi mesajlarla kendilerini demokrasi, dinler arası diyalog, eğitim ve barış gönüllüsü gibi gösterme stratejisi izlemektedir. Oysa örgütlenmelerine bakıldığında; Türkiye'de ve ilgili ülkelerde gerçek kimliklerini gizleyerek çok farklı kimliklerle (sol, sağ, liberal, dindar) ordu, yargı, emniyet, istihbarat ve bürokrasi gibi devletlerin kritik yerlerine yerleşmektedirler. Bu durum, faaliyet gösterdiği ülkelerde kendilerini Hizmet Hareketi olarak tanıtan örgütün gerçek amacını ortaya koymaktadır.

AMACI NEDİR?

Örgütlendiği ülkelerde okul, eğitim/kültür merkezi, meslek kuruluşu veya STK gibi görünerek gizlice stratejik kurumlara yerleşerek devletleri ele geçirmektir.

Çocukluktan itibaren kontrol altında tutup etkin yerlere getirdiği üyeleri aracılığıyla, devletleri, toplumları, hatta dünyayı "kâinat imamı" olarak adlandırdıkları liderlerinin görüşleri ışığında dizayn etmektedir. Sapkın dini inançları nede niyle amaçlarına ulaşmak için her türlü takiye, iftira, komplo, tuzak ve illegal tüm faaliyetleri meşru görebilmektedirler. Uzun yıllara dayanan gizli eğitim ve ikna faaliyetleriyle bu konularda sıradan insanların çözemeyeceği bir profesyonellik kazanmışlardır. Üyeleri, mesihvari bir "seçilmişlik ruhu" ve "adanmışlık" içerisinde kimlikten kimliğe girebilmekte, yeri geldiğinde cinayet de dahil, her türlü illegal faaliyeti gerçekleştirebilmektedir.

ŞİMDİYE KADAR NE YAPTI?

Özellikle son 10 yılda, örgütün gizli amacına adanmış hakim, savcı ve emniyet mensuplarıyla, kendilerine engel gördükleri çok sayıda askeri, polisi, bürokratı, gazeteciyi, akademisyeni ve yazarı uydurma delillerle

Sonu 6-cı sayfada

ЧТО ПРОИЗОШЛО 15 ИЮЛЯ 2016 ГОДА?

15 июля 2016 года группа военных в турецких вооруженных силах, входящая в состав террористической организации FETÖ, попыталась совершить государственный переворот.

На сегодняшний день, в ходе попытки переворота, предотвращенного образцовым примером народного сопротивления, погибло 240 человек.

ЧТО ТАКОЕ ОРГАНИЗАЦИЯ FETÖ?

Террористическая организация FETÖ, возглавляемая проживающим в штате Пенсильвания религиозным деятелем Фетхуллахом Гюленом, и известная своими частными школами, курсами и общежитиями для студентов была создана в 1970-х годах, группой лиц, объединившихся вокруг извращенных идей своего лидера.

Данное движение, скрывая свои истинные цели, и проводя незаконную деятельность в полной секретности, пытается на международной арене и внутри государства произвести впечатление неправительственной организации, занимающейся образовательной деятельностью.

Члены организации прикрываются стратегией поддержки мира, демократии, толерантности, науки и межрелигиозного диалога.

На самом деле, если всмотреться в структуру организации, можно понять, что ее члены, скрывая свою истинную идентичность, и, прикрываясь различными политическими взглядами (левые, правые, либералы, верующие), локализуются в армии, судебных органах, органах безопасности и в других стратегически важных государственных структурах Турции и соответствующих стран.

Данное положение наглядно демонстрирует истинную цель организации, члены которой в странах, где ведут свою деятельность, называют себя движением «Хизмет» (в переводе с тур. «служба»).

КАКОВА ЦЕЛЬ ОРГАНИЗАЦИИ FETÖ?

Террористическая организация FETÖ осуществляет свою деятельность в разных странах под видом образовательных учреждений, культурных центров, профессиональных или неправительственных организаций. Таким образом, организация получает возможность внедрения в стратегические государственные институты с целью дальнейшей узурпации власти. Посредством своих членов, взятых под контроль с самого детства, впоследствии размещенных в стратегических государственных органах, данное движение пытается спроектировать общество, государство, и даже весь мир на идеях так называемого «проповедника Вселенной».

Для достижения своих целей члены организации могут прибегать к таким незаконным действиям, как мошенничество, клевета и заговор. При этом, из-за своих извращенных религиозных убеждений члены организации считают подобную деятельность законной.

Благодаря многолетнему опыту деятельности, основанного на тайном обучении и убеждении людей, члены организации приобрели такой профессионализм, что рядовые граждане не могут их распознать.

Окончание на стр. 6

Beşgöz 205 yaşında

Orak ayın 12-dä Gagauziyanın Beşgöz küüyü (*eski adı Kopkuy*) kendi kurulma gününden 205-ci yılını kutladı hem küüyün Ay Petriylän Ay Pavlinin adına klisenin Kurbanını baktı.

Kutlamalarda pay aldılar beşgözlülär, aşırıdan musaafirlär, Gagauziyanı öndercileri hem sıradan insannar.

Kurban, adetä görä, başladı klisedä slujbadan. Sora da insannara konfert gösterildi hem başka şenniklär yapıldı.

Ama bu gündän ileri, küüdä bir sıra sport yarışmaları geçti: mini-futbol, voleybol, basketbol, biçikleta yarışması, “Pötr TULÜ” adına serbest güreş turniri hem başka.

Mehmet Selim KARTALa “Ordinul de Onoare” verildi

Orak ayın (iyül) 11-dä Moldova Respublikasının Prezidenti Nikolae TİMOFTİ Devlet Rezidençiyasında buluştu Türkiye Respublikasının Moldovada Kişinev Büükelçisinnän Mehmet Selim KARTALan.

Bu buluşmanın sebebi: Büükelçi Mehmet Selim KARTALın Moldovada diplomatlık çalışmalarının sona varmasının ilgili, *bildirir Moldova Prezidentin pres-slujbası*.

Buluşmada Prezident Nikolae TİMOFTİ şükür etti Canabisinä iki devlet arasında islää ilişkileri kurmaa deyni çalışmalar için, angılarını diplomat mandatı vakıdında Büükelçi Mehmet Selim KARTAL becerdi üüsek uura kaldımaa.

“Moldova hem Türkiye arasında dostluu hem işbirlii kaavileştirmäk

uurunda üüsek çalışmaları için” Prezident Nikolae TİMOFTİ verdi Büükelçi Mehmet Selim KARTALa Moldova Respublikasının “Ordinul de Onoare” ordenini.

Kendi tarafından Büükelçi Mehmet Selim KARTAL şükür etti Prezident Nikolae TİMOFTİya bu laflar hem tanımak için hem da dedi: *“Sizi herzman kanonnarı sayan bir devlet adamı olarak tanıdım. Siz halizdän oldunuz bir kapitan, angısı becerdi geçirmää gemiyi bulanık sular içindän”*.

Foto - www.prezident.md

Kazayak küüyün “Sevda” ansamblisi 30 yaşında

Orak ayın 17-dä Kazayak küüyün “Sevda” ansamblisi 30 yaşını kutladı. Bu gözäl yıldönümünän ilgili olarak Kazayaan parkında büyük bir konfert hem kutlama yortusu geçti. O günü “Sevda” ansamblisini kutlamaa deyni Kazayaka maasuz geldilär Gagauziya İspolkom pred-sedateli yardımcısı Olesä TANASOGLU, Gagauziya kultura hem turizma Upravleniyanın başı Vasilisa PETROVIÇ, akademik, poet hem “Ana Sözü” gazetasının baş redaktoru Todur ZANET, Gagauziyadan, Taraklı rayonundan hem Bulgariyadan artistlär.

Yıldönümü yortunun birinci payında musaafirlär kutlama sözlärlän “Sevda” ansamblisinin azalarına danıştılar hem ona kendi baaşışlarını verdilär. “Sevda” ansamblisi da kendi türkülerini insannara çaldı.

Yortunun ikinci payında başladı Kazayak 1-ci Halklararası “Sevda dalgaları” festivali, angısında pay aldılar çalgıcılar hem artistlär Beşalma, Kıpçak, Tomay hem Albota küülerindän, Kişinev kasabasından hem Bulgariyadan.

Kazayak “Sevda” ansamblinin 30-cu yıldönümü çerçevesindä küüyün parkında çeşitli sergilär kuruldu hem gösterilär yapıldı, gagauz imeklerin sergisi hem satışı oldu.

Not. “Sevda” ansamblisini 1985-ci yılda kurdu gagauz dilindä üüredici, türkücüyka hem folklor-cuyka Födora Borisovna DUKAL.

Ansamblidä vardı 10 kişi. Onun ilk adı – “Sefa”. 1986-cı yıldan beeri büünkü güñädän “Sevda” adı-

nı taşıyêr. 1990-cı yılda ansambliyä «Образцовый коллектив» adı verildi. Gagauziyadan kaarü “Sevda” ansamblisi kendi incüzanaatını gösterdi Moldovada, Ukraynada, Türkiyedä, Bulgariyada hem Rusiyada.

O yıllar, açan biz kurduk “Sevda” ansamblisini onu “Sefa” adınнан başlattıydık. Ozamannar Moldovada büyük bir milli kultura üüselmesi dalagaları peydalandıydı – herbir millet istardı hem savaşırdı göstermää kendi kulturasını, kendi adetlerini hem sıralarını.

“Sevda” “Sefa” adınнан başladıydı

Onuştan, 1985-ci yılda, ilkyazın kurduk “Sevda” ansamblisini da ilk kerä ştenaya çıktık Baba Marta ayın 8-dä, Halklararası karılar Güñündä.

Bäntaaküçüklümdänpek sevärdim gagauz halk türkülerini hem seslemää, hem da çalmaa. Bu anamdan bana geçti. Zerä uzun, kaarlı gecelerdä, açan lampa şafkında (*elektrika ozamannar taa yoktu*) anamnan yapaa işlärdik o bizä hep türkü çalardı. Okadar garipti onnar, o türkülär – Marinkuylan, Yankuylan, Länkaylan, Tudorkaylan, Todurlan hem Stuyeniylän. Biz hem yapaa didärdik, hem da, o türkülerini seslärkana, aalardı.

Mamu annadardı nicä taa cenk çeketmedään onun bobasını – Demirçu Tanası – çaarmışlar kırdan primariyaya. Çözüp beygiri puluktan, dädumuz gölmekçä atlı gelmiş primariyaya da geeri başka dönmemiş.

Nekadar kahr hem bela mamumnar çekmişlär zor annatmaa. O kahrıları da anacım, türkü çalarkan, sesinä eklärdi. O ses ta canımı yarardı hem kanımda,

damarlarımda büün da kaldı. Onuştan, açan karar aldım 1985-ci yılda “Sevda” ansamblisini kurmaa istedim, ani anamın, küülülerimin, milletimin aslı folkloru aslı duyguylarlan hem aslı seslärän ötsün.

O yıllar bän şkolada gagauz dilindä hem literaturasında üüredici işlärdim. Da okadar istärdim bişey gözäl yapmaa halkıma deyni, ani o işim yıllarda kalsın.

Kazayk küüyündä, kâr başka küülerimizdä dä, folklor ansamblileri ozaman yoktu. Onuştan bu fikiri ortaya koyduyan o herkezin hoşuna gitti. Da biz, Födora Borisovna DUKAL, Mariya Afanasiyevna DİMÇU, kakum Matrona Borisovna DUKAL, İvanka DÜLGER, Aleksandra İvanovna RUSAKEVIÇ çekettik bu yola. Lääzım söylemää, ani birkaç yıl biz kendimiz bulardık ruba. Ama sora, Mariya MARUNEVIÇin yardımınnan, dikildi ilk kostümnar da.

O yıllar Moldova televideniyasında açıldıydı “Bucaan dalgasında” gaga-

uzça programa da götürärdi onu Todur ZANET. Canabisi pek beenärdi ansamblimizi da çaardı bizi pay alalım bir kolverimdä. O kolverimdä Canabisi ansamblimizin adını sordu. Biz ansamblinin adını “Sefa” olsun taa uygun bulardık, ama cuvap verärkana aazımdan “Sevda” adı çıktı. Ölä da ansamblinin adı “Sevda” kaldı. Canabisi dedi ozaman: *“Pek gözäl düşünmüşünüz! Sevda – Ana Topraamıza, Dilimizä, kulturamıza sevgi demäk! İi saatta olsun!”*

Ölä da oldu! O zamannar biz ilk hem tek gagauz folklor ansamblisiydik. Onun için ansambliyi her erlerä çaarmaa başladılar – Moldova rayonlarına hem kasabalarına, Türkiyeyä, Rusiyaya (Çuvaşıstan) hem başka. Oralarda biz türkülerimizi hem adetlerimizi gösterdik. Hiç bir kerä gagauzların üzüünü kızartmadık. Büün da, çok yıllar geçtiynän, o büyük “Sevda”mız yaşêr. Hem yaşasın dua ederim.

Födora Borisovna DUKAL, “Sevda” ansamblisinin kurucusu hem solisti

Ana dilimizin gelecää – bölä talantlı gençlerin elindä

Komrat Ay-Boba Mihail ÇAKİRin adına pedagogika kolecindä, adet gibi, her yıl geçer dördüncü kursta üüren-cilerin kiyatçıklarına prezentațiya. Bu yılın da kolecin 4112-ci grupasının üüredicilik bölümündä üürencilerin ilk kiyatçıkların prezentațiyası geçti.

Tanıştırarkana kendi kiyatçıklarınan, herbir üürenci ilkin açıkladı ne neetlän hem nicä çalıştı ilk kiyatçıını hazırlarkan. Taa onnar kendi duygu-larınnan paylaştılar, ana dilinin erini kendi yaşamasında belli ettilär. Candan sölenän düşünmeklär dalgalandırdılar sesleyicileri: musaafirleri-üüredicileri hem üürencileri. Te onnarın arasından birkaç tıtata:

Alla ÇOMAK: “Varkan insanın canında sevgi ana dilinä, ozaman onun dili yaşêr hem ilerleer. Pek mutluyum, ani gagauz dili – benim ana dilim. O şıralı, gözäl, tatlı, angısı geldi bizä paalı dedelerimizdän. Gagauz dili yıl-yıldan ilerleer. Büküv köyler buna deyni gagauzlar-yazıcılar: Todur ZANET, Todur MARİNOGLU, Stepan BULGAR, Mariya KAPAKLI, Vasi FİLİOGLU, Praskovya FİLİOGLU h.b. Gagauz dilindä var çok yazılı şiir, türkü, annatma. Bän dä neetlendim fayda getirmää gagauz dilinin ilerletmesindä. Hazırladım kiyat uşaklara deyni. Kiyadın adı “Eni Yıllan kutlêırım!” Bu kiyatçıktä uşaklar tanışaceklar şiirlärlän, bilmeycelärlän Eni Yıl için. İsteerim, ki uşaklar bilsinnär Eni Yılın adetlerini. Bu kiyadımı baaşlêırım uşaklara”.

Maya TRANDAFİLOVA: “Gagauz dili – bu benim ana dilim. Bän pek mutluyum, ani bizim var kolay-lımız okullarda gagauz dilini serbest

üürenmää. Bu kolaylık için lääzım turalım aklımızda onnarı, kim çalıştı alfabeti düzmää, üürenmää kiyatlarını hazırladı, aaraştırdı gagauz dilin gramatikasını, ki biz ana dilini üürene-lim şkolada. Onnarın arasında Dionis TANASOGLU, Gavril GAYDARCI, L. POKROVSKAYA, Valentina. KOTENKO, Nikolay hem İgnat BABOGULAR, Konstantin VASİLİOGLU h.b.

Bizim dä borcumuz gagauz dilini ilerletmää hem zenginnetmää. Bän dä istedim göstermää, nekadär beenerim ana dilimi, nekadär o bana paalı. Mihail ÇAKİRin laflarını “Gagauzların kulturaşı kiyatların yardımınnan kalkınır” esaba alıp, hazırladım bir kiyatçık uşaklara deyni, angısının adını koydum “Umut bereketä”. Kiyadımı hazırladım ekmek için, neçinki ekmek dünneyi tutêr! Onsuz yaşamak yok

nicä ilerlesin. O – saalık, ömür. Bu kiyatçı var nicä kullanmaa uşak başçasında da, okulda da”.

Rima SERDEGA: “En sevgili hem unudulmaz o vakıt, açan katıldık master-klasa, angısını artık beş yıl sıravardı pedagogika kolecindä Todur ZANET götürer. Canabisi üüreder üürencileri dooru şiir yazmaa. Taa birinci kurstan bän dä pay alêrum bu meropriyatıyada. Orada bulunmak – o bir yortu. “Benim anam” – bu benim ilk kiyadım. Bu kiyatçıklan isteerim annatmaa, nekadär paalı bana deyni, bizim aylemizä deyni anamız”.

Üliya ÇİMPOEŞ: “Bän dä ilk günnerdän katıldım master-klasa, neredä üürendim nicä lääzım şiir yazmaa. “Güz” kiyatçıma girdi benim hem benim dostlarıımın şiirleri, angılarını 9-cu master-klas için hazırladıydık. Kendimi duyêrum mutlu, çünkü bu benim ilk şiirlerim”.

Üliya ANDRIEŞ: “Bän dä ilk günnerdän katıldım master-klasa. Bana deyni bu buluşmaklar pek paalı hem faydalı oldu. Katıldım herbir şiir kon-kursuna da, angıları geçtilär kolecdä. Birkaç şiirimi seçip, kiyatçık hazırladım. Onun adı “İçimdän ses”, zerä bu melodiyalı sıracıkar içimdän gelerlär”.

Lena ZAVRIÇKO: “Bizä zor görmää, annamaa bu dünneyi kiyatsız. Taa küçüktän kiyat çekederiz okumaa.

Kiyat – o bilgi sızıntısı, can raatlı, sevinmelik, bükülü dünnä. Var kiyatlar bükülär deyni, var uşaklara deyni da. Ama nekadär da olmasa kiyat, eni çıkan kiyat – o bir eni tanışmak, eni bilgi, eni fikir. Bän gördüm, nicä bir uşak sevinärdi eni kiyatçıma rus dilindä. Düşünüp, neetimä koydum, ki hazırlamaa kiyatçık gagauz dilindä dä en küçüklärä deyni. Gagauz dilini se-verim, onda küçüklüümdän lafederim.

Gagauz dili – o benim ana dilim. İsteerim, ki herbir uşak ana dilindä lafet-sin, unutmasın onu birc zaman da. Kendi kiyatçıımın adını koydum “Kim nicä baaêr”. O yakışıklı en küçüklärä deyni. Baktım, ki bu kiyatçık olsun meraklı içindekilinä görä, yugun uşakların yaş uurlarına görä hem dä estetika tarafın-dan da yakışıklı olsun. O taa lääzımın kasabalı uşaklara deyni, neçinki verer

И нектар от алых роз.

- Пчёлка, пчёлка, ты пчела,
Зачем нектар ты собрала?

- Из него для вас, друзья,
Мёду приготовлю я”

Lena BAKU: “Ayna hem maymun” – benim ilk kiyadım. Bu kiyatçıklan isteerim uşaklara göstermää, ne meraklı İ.A. KRILOVun fabulaları gagauz dilindä dä”.

Diana PAÇİ: “Benim dä kiyatçıım “Ayna hem maymun”. Bu fabulayı beenerim, onuştan hazırladım bu kiyatçı”.

Alöna DÄKOV: “Benim ilk kiyadım “Mamu”. Bu kiyada girdi benim mamunun Valentina DÄKOVun şiirleri”.

Lena BEJENAR: “Ay-Boba Mihail ÇAKİR söledi-di: “Gagauzların kulturaşı kiyatların yardımınnan kalkınır”. Ondan ne var kuvedimiz biz dä çalışêrız birbişey faydalı yapmaa. Beenerim kolecimi, da isteerim onun için bilsin taa çok insan. Kiyadımı adadım kolecä. Burayı girdi şiirlär kolec için, angılarını yazdı kolecin üüredicileri hem üürencileri”.

Daşa MARKOVA hazırladı kiyatçı “Saksan-garga” en küçüklärä deyni, Soni GARİZAN – “Altın yımırta”, Lüda ZLATOVA – “T.Marinoglu “Lelek”, Saşi MARDAR – “Aazdan saymaklar”, Mariana MOGA – “Vokal-lar”, Marina STAEVA – “Dinnenmää minudu”, Oksana TURKULET – “V.Filioglu “Uşu kedici”, Marina ÇOLAK – “Bükülü laflar”.

Hepsi bu işlerdä üürencilerin yaradıcılık uurunda becermekleri belli olêr. Onnar açılêr hem ilerleer ozaman, açan onnara var yardım, büküv çalışmak hem inan. Bütün bu çalışmaların sonu da olêr onnarın ilk kiyatçıklarının üzä çıkması. Bu talantlı uşaklarda umudumuz ana dilinin ilerlemesindä. Ana dilimizin gelecää – bölä talantlı gençlerin elindä. Dileeriz hepsinä ii başarılar.

Galina Dmitrievna SİRKELİ-KRİSTİOGLO, pedagogika kolecin üüredicisi

PARTETLERDÄ: Mihail Çakir pedagogika kolecin üüredicileri Aleksandra Dmitrievna MARİNOVA (yukarda solda), Anna Danilovna SUKMAN (yukarda saada) hem Galina Dmitrievna SİRKELİ-KRİSTİOGLO (aşaada solda) hem da 4112-ci grup-nın studentları (ortada).

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI 15 TEMMUZ'DA TÜRKİYE'DE YAŞANAN DARBE GİRİŞİMİ HAKKINDA BASIN AÇIKLAMASI

Sonu. Çekilmesi 3-cü sayfa

ağır hapis cezalarına mahkum ettirmişlerdir. Böylelikle devletin bütün makamlarını ele geçirmeyi amaçlamışlardır.

Sistemi ele geçirmek için artık yeterince güçlü olduğunu düşünen FETÖ ilk darbe girişimini Şubat 2012 tarihinde MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ın Kürt Sorununun çözümü için yürüttüğü çalışmaları gerekçe göstererek yapmaya kalkmıştır. 17-25 Aralık 2013'te ikinci darbe denemesinde uydurma yolsuzluk iddialarıyla hükümet üyelerini tutuklama girişiminde bulunmuştur. Kendisini barışçıl dini bir hareket gibi gösteren ve hoşgörü, diyalog gibi kavramları kullanan FETÖ, hiçbir şekilde o alanlarda kalmayıp güvenlik, yargı ve istihbarat alanlarında kadrolaşmış yasa dışı faaliyetlerde bulunmaktadır.

15 TEMMUZ'DA NE OLDU?

15 Temmuz 2016 tarihinde ordu içerisinde örgütlenmiş olan FETÖ, savaş uçakları, helikopter ve tanklarla kanlı ve çılgın yeni bir darbe girişiminde bulunmuştur. Sokakta darbeye karşı çıkan vatandaşların üzerine tankları sürmüştür. Ankara ve İstanbul'da, Cumhurbaşkanlığı, parlamento, emniyet ve kamu binaları ile darbeye karşı çıkan insanları savaş uçaklarıyla bombalayan FETÖ, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a da suikast girişiminde bulunmuştur. Darbe girişimi halkın ve devletin diğer unsurlarının karşı koymasıyla başarısız olmuştur. Darbe girişimi sırasında 173 sivil, 62 polis ve 5 asker hayatını kaybetmiştir. Darbecilerin saldırısında ayrıca 1491 kişi de yaralanmıştır.

Darbe girişimi başarılı olsaydı, binlerce masum insan hayatını kaybetmiş, demokrasi ve özgürlükler ortadan kaldırılmış ve Fetullah Gülen'in sapkın dini görüşleri ekseninde askeri bir diktatörlük kurulmuş olacaktı. Bu çağ dışı darbe girişimine farklı düşünceden toplumun bütün kesimleri; siyasal partiler, sendikalar, sivil toplum kuruluşları, medya ve iş dünyası şiddetle karşı koymuşlardır. Gelinek noktasında kanlı darbe girişimi bastırılmış, devlet kurumları büyük oranda olağan işleyişine dönmüştür.

FETÖ SADECE TÜRKİYE'Yİ Mİ TEHDİT EDİYOR?

Son darbe girişiminde görüldüğü gibi sapkın bir dini inanışa dayanarak askeri bir diktatörlük kurmak isteyen FETÖ, amacına ulaşmak için hiçbir sınır, ilke ve kural tanımamaktadır. 15 Temmuz'daki girişimde silahlı masum insanları doğrudan öldürmeye yönelik saldırılarda bulunmuştur. Diyalog, hoşgörü gibi kavramları kullanan örgüt, bir STK/hareketin hiçbir şekilde ilişkisinin olmaması gereken stratejik alanlarda örgütlenmektedir. Uzun yıllara dayalı aldıkları eğitim ve öğrendikleri yöntemlerle kendilerini gizlemekte ve yaptıklarını hiçbir şekilde sahiplenmemektedirler. Örgüt, gizli sapkın dini anlayışı, gizli ajandası, amaca ulaşmak için her türlü yöntemi kullanabilmesi nedeniyle sadece Türkiye için değil faaliyet gösterdikleri bütün ülkelerde devletler ve insanlık için bir tehdittir.

Örgüt, çalışma yaptığı ülkelerde, Türkiye'de daha önce izlediği stratejinin oldukça benzerini izlemekte, şimdilik kitlelere şirin görünecek faaliyetler gerçekleştirmektedir.

NE YAPILMALI?

Dini değerleri kendi sapkın inanışlarına göre yorumlayan FETÖ, IŞİD ve Boko Haram gibi örgütlerle bütün insanlık ailesi olarak birlikte mücadele edilmelidir. Yurtdışı vatandaşlarımızın, soydaş ve akrabalarımızın, demokrasiye, milli iradeye, insan haklarına ve özgürlüklere saygılı tüm uluslararası kuruluşların ve bireylerin, milletimizin şanlı direnişine vereceği destek unutulmayacaktır.

Bu vesileyle, bir kez daha insanlık dışı bu kanlı darbe girişimini lanetliyor, şehit düşen sivillerimize, polislerimize ve askerlerimize rahmet, yaralılara acil şifalar diliyoruz.

Окончание. Начало на странице 3

Члены организации, радикально убежденные в своей «избранности» и «посвященности» скрываются и действуют под различной идентичностью, при этом, в случае необходимости, могут осуществить все виды незаконной деятельности, в том числе и убийство.

ЧТО БЫЛО СОВЕРШЕНО ДО НАСТОЯЩЕГО ВРЕМЕНИ?

В частности, за последние 10 лет преданные тайной цели сотрудники судебной системы-члены организации FETÖ, на основании ложных доказательств приговорили к тюремному заключению бесчисленное количество военных, сотрудников полиции, прокуроров, чиновников, журналистов, ученых и писателей, являющихся преградой для их деятельности. Таким образом, организация стремилась захватить все государственные органы.

Убедившись в своей достаточной силе, и, воспользовавшись переговорами по урегулированию курдского вопроса, ведущимися руководителем Национальной службы разведки Хаканом Фиданом, в феврале 2012 года члены FETÖ осуществили свою первую попытку переворота.

17-25 декабря 2013 года организация осуществила второе покушение на государственный переворот путем попытки ареста членов Правительства на основании сфабрикованных обвинений в коррупции.

Несмотря на то, что организация характеризует себя как религиозное движение, направленное на установление мира и диалога, данное движение никогда не ограничивалось только этими действиями. Напротив, укомплектовав достаточный персонал в сфере судебной системы, органов безопасности и разведки, члены FETÖ участвуют во всех видах незаконной деятельности.

ЧТО ПРОИЗОШЛО 15 ИЮЛЯ 2016 ГОДА?

15 июля 2016 года, имея достаточную силу в армии, и, используя военные самолеты, вертолеты и танки, организация FETÖ осуществила новую попытку переворота.

Военная техника была направлена против народа, который мужественно вышел на улицы для защиты своей страны от переворота. В Анкаре и Стамбуле членами FETÖ были сброшены бомбы на здания Аппарата Президента, Парламента, Службы безопасности и на здания других государственных учреждений, а также совершена попытка покушения на Президента Реджепа Тайипа Эрдогана. Попытка переворота была предотвращена прежде всего солидарными действиями народа и других государственных структур. Жертвами попытки переворота стали 173 граждан, 62 сотрудника полиции и 5 военнослужащих. Кроме того, были ранены 1491 человек.

В случае успешной попытки переворота могли бы погибнуть тысячи невинных людей, демократия была бы ликвидирована, а в стране была бы установлена военная диктатура, основанная на извращенных религиозных убеждениях Фетхуллыху Гюлена.

Представители всех слоев общества, политические партии, профсоюзы, организации гражданского общества, средства массовой информации и деловой мир решительно выступают против данной попытки переворота.

На данный момент кровавый переворот подавлен, государственные структуры работают в нормальном режиме.

СОЗДАЕТ ЛИ FETÖ УГРОЗУ ТОЛЬКО ДЛЯ ТУРЦИИ?

Как показала попытка последнего переворота, FETÖ в своем стремлении установить военную диктатуру не признает никаких границ, принципов и правил. Действия, совершенные 15 июля 2016 года, были непосредственно направлены на убийство безоружных и невинных граждан.

Данная псевдонеправительственная организация, которая якобы стремится к миру и диалогу, наращивает свои силы в таких стратегических областях, к которым она в принципе не должна иметь отношение. Благодаря многолетнему опыту обучения и подготовки, члены организации умело скрывают себя и отвергают любую совершенную ими преступную деятельность.

Данная организация, обладающая скрытым извращенным религиозным пониманием, и использующая любые средства для достижения поставленных целей, представляет собой угрозу не только для Турции, но и для всех стран, где они осуществляют свою деятельность, и для всего человечества.

ЧТО НУЖНО ПРЕДПРИНЯТЬ?

Все человечество должно сплоченно бороться против таких организаций как FETÖ, ИГИЛ и «Бoko Харам», которые трактуют религиозные ценности в соответствии со своими извращенными убеждениями.

Мы никогда не забудем поддержку соотечественников, родственников народов и сообществ, а также всех демократических международных институтов, которая будет

оказана нашему народу в его славном сопротивлении.

В связи с этим, еще раз осуждаем эту бесчеловечную кровавую попытку государственного переворота, выражаем глубокие соболезнования семьям и близким погибших и желаем скорейшего выздоровления всем раненым.

Управление по делам соотечественников, проживающих за рубежом, и родственников сообществ

Dil – o bizim üüremiz, o halkın canı

**“Atılma dilindän, halkım,
Bün diz çöküp ta, yalvarêrim,
Oollarına da ver akıl...
Buna deyni dua ederim.
Atılma dilindä, halkım!”**

(Todur ZANET)

Akıllı, hepsinä tanılı bir gagauz yarıcıya görä – T. Zaneta, var nicä korkusuz söyleyelim, ki bizim dilimiz – o bizim hepsicii! “İnsan çekeder orada, neredä çekeder laf – bola söledi A.A. Reformatski – bir rus lingvisti. Hem o, kâr T. Zanet, söledilär, ki dilimiz – o bizim en paalı, ne var dünnedä, ondan hepsi çekeder, hem ondan da biter. Düşünerek bu soruş için, bân annadım, ki sade laf yapêr insandan – insan. Barabar ilk laflarlan insanda “duuêr” onun ana dili.

Neredä sä onaltı yıl geeri bân söledim ilk lafımı hem bu momenttä benim ecelim hem benim dilimin kaderi olduklar birli. Bütün yaşamamda dilim ilerle- neer benimnän barabar. Ama ne o dil?

Dünnedä var pek çok memleketlär, neredä taa da çok insannar, hem hepsi onnar nicä-nicä lafederlär biri-birinnän. Diil boşuna söylelär, ki dil – o adamın canı. Biz hepsimiz – gagauzlar, var nicä ölä söylemää, ki bizdä bir can, tä neçin biz annêrız kendilerimizi. Şükür ana dilimizä biz açıklêrız kendinä eni işleri, biz üürederiz annamaa biribirimizi, açıklamaa duyguları, düşün- nekleri, vereriz bilgileri. Ana dili yar- dım eder korumaa halkın anıyı, onun istoriyayı, tradişiyaları. Onda bulêrlar, ayna da gibi, gözellii hem akıllıyı çok- ça insannarın cannarı. Dil – o bizim üüremiz, o halkın canı. Hem nicä her- bir canı, onu lâazım korumaa pak hem gözäl. Nicä da can, o sade bir naşıyada. Kâr hem çokça insannar giderlär öbür memleketlerä, neredä onnar yok nicä lafetsinnär kendi ana, yakın dilindä, neredä onnar işiderlär hem lafederlär sade yabancı dilindä, kendi ana dili hep kalêr en paalı hepsindän. Ölä in- sannar kısmetli olêrlar, açan işiderlär kendi Ana Tarafının lafetmesi. Onnar

savaşêrlar kurtarmaa kendi aylelerdä dilini, savaşêrlar üüretmää kendi uşak- larını ana dilinä, geçirmää evlat boyla- rına kulturayı.

Benim ana dilim – gagauz dili. O en önemli pay benim yaşamamda. Taa küçüklüümdän bân duyardım onun lâazımını. Benim dilim, angısı var bugün, kuruldu çok yıl geeri, benim evimdä, babuların hem däduların ara- sında. Onnar bana annadardılar masal- ları, angıları bân taa tutêrım aklımda, çaldardılar türküleri, annadardılar şiirleri, bilmeycileri, ama bân seslârdim bütün üüreklän. Çünkü onnarda vardı naşeyisi pek meraklı, onnar bir ne hoştular. Ana dilimiz dâ var kuvet, angısı baalêr can- narı, baaşlêr hem doldulêr onnarı me- raklan. Gavril GAYDIRCI şiirdä “Ana dilimä” dâ söyleer bu kuvet için:

**“Dört gözlän bakardı oolum aazıma,
Türküümü seslârdi, eveldän kalmaa
Bân da hep öläydım öz küçüklüüm dâ,
Türkü pek sevârdım seslemää küüdâ...”**

Ama neçin biz ölä pek beene- riz bu türküleri? Ne onnarda var ölä, ne yok öbür türkülerdä? Cuvap pek açık – türkülerdä, şiirlerdä, kâr hem cümbüşlerdä dâ var küçücük parçacık bizim halkımızdan, bizim canımızdan. Onnarda açıklanêr bizim yaşamak, ecelim.

Taa dooru annamaa dilin önemliini deyni, bân geçerdim üürenicinin aara- sında bir görünümnü soruşturmak. Bân verdim onnara üç soruş:

- Ne, sana deyni, ana dili?

- Nicä sän danışêrsın ona, ani ga- gauz dili çekeder unutulmaa insanın aarasında?

- Ne lâazım yapmaa, ki bizim dili- mizi geliştirmää?

Hem tä ne onnar söylediler:

“Gagauz dili – o benim ana dilim. O ölä bir dil, angısı yardım eder bana söylemää hepsini, ne var benim içimdä bütün, gözäl, dooru. Hiçbir da öbür ya- bancı dil yok nicä çevirsin benim duy- gularımı ölä, nicä onnar var. Hergün bân işiderim bu gözäl lafetmeyi. Genç

evlatboyları pek sık isteerlär gitmää öbür taraflara, ama açan onnar brakêrlar ana kasabaları, ilk, ne onnar isteerlär işitmää, ilk, neyâ onnar darsıyêrlar - o ana dili. Açan bân bulunêrım uzakta, açan çekederim darsımaa Ana Tarafım için, geldiynän evä, bân doymêrım seslemää gagauz türkülerini. Benim kefim birdän üüseler. Gagauz dili pek meraklı, zengin, gözäl. Bizim dedeleri- miz lafedärdilär bu dilindä, sayardılar onu, koruyardılar, hem biz da lâazım alalım örnek bizim bobalarımızdan. Bân pek severim, ki bu benim ana di- lim, hem bân var nicä söyleyim onun için öbür insannara!

En büyük bela, angı var gagauz- larda – o ölä, ani gagauz dili diiş- ler. Gençlär taa çok lafederlär rusça, üürenerlär öbür dilleri, ama dil sade bizim. Bân azetmeerim, ki bizim ana dilimiz unutulêr. Bu bizim zenginnik, ama insannar diişerlär onu öbür dillerä, gidärkän yabancı memleketlerä.

Gagauzçalafederlär çokçaküüldä, ama kasabalarda, gündän-günä, insan- nar unudêrlar kendinä yakın, ana dili- ni. Bân sanêrım, ki bizim istoriyamız, dilimiz, Vatanımız – o biz kendimiz. Hepsi, ne olêr Gagauziyada – o bizim kabaatımız. Biz lâazım sayalım onu hem geçireleyim onu kendi uşakları- na. Herbir halkta var kendi tradişiyalar, istoriya, dil hem bilmemää onnarı – büyük ayıp.

Deyni geliştirmää hem kaavilitmää bizim dilimizi ilktän lâazım çekedelim lafetmää onda. Gagauziyada var yazı- cılar, çalgıcılar, türlü ii avtorlar, ama biz ayırêrız ya rus annatmalarını, ya da çoyu devletlerin kiyatlarını.

Biz lâazım sınaştıralım küçük uşak- ları sevmää ana dilini, Vatanı. Lâazım yapmaa türlü oluşları hem aydınnaş- tirmaa onnarı gagauz dilinä, yapmaa türlü konkursları, neredä lâazım yaz- maa en ii yaratma ana dilindä, angılar soram kabledeceklär baaşış. Taa, ki bizim dilimiz olsun taa sıralı, var nicä yapmaa topluşları, neredä var nicä

sölemää dil için, nicä o kuruldu, tür- lü meraklı istoriyaları annatmaa dilin için. Ama insannarda yok ilgi hem iste- yiş geliştirmää ana dili. Biz diil lâazım brakalım bunu ölä. Bân sanêrım, eer biz isteyeciz kurtarmaa dilimizi, bizdä hepsi olacak!”

Bân da kayılım onnarın görüşlän, ama kendimdän isteerim taa söylemää, ani açan biz taa çok söyleeriz yabancı lafları, açan biz bozêrız dilimizi, kul- lanarak ne hiç diil lâazım gagauzlara lafetmesindä, biz taa çok alçaklêrız kendi-kendilerimizi. Lâazım olmaa dik, ki biz yaşêrız ölä bir gözäl ta- rafta – Gagauziyada, ani biz zenginiz bu çok meraklı istoriyaylan, şen hem gözäl tradişiyaylan, türlü kulturaylan – angılar kurêrlar halkın gümüşünü. Biz lâazım bunu sayalım, koruyalım hem kullanayım bizim sıralı, bal gibi tatlı, dili. Hem isteerim bitirmää benim ya- ratmımı laflarlan T. Zanetin şiirdän:

“Atılma dilindän, halkım!

Bitki sözü sana söyleerim,

Oollarına da ver akıl...

Bân diz çöküp ta, yalvarêrim,

Atılma dilindä, halkım!”

Daşa KOJOKAR, 10 klas,
Çadır 2-ci teoretik lityeyi

Güzdü. Hava- lar sıcaktı. Taman çeketmişlär ballar- ları bozmaa. Da bir gün gideriz biz Todi batüylan maana “ta- raşa”. Belli, ki biz sade taraşlı erlerä girmäzdik, eer uyar- saydı bizä, girärdik dolu erlerä da. Gide- riz. Gün şılêr. Bân neçinsä titirerim.

- Todi batü, ama eer bekçi bizi görär sä?

- Korkma, çocuım, - o bana herkerä “çocuım” deyärdi, ama sade beş yaş bendän büyüktü, - hepsi islää olacak.

Gideriz. Beş minut geçti genä sorêrim:

- Todi batü, o bekçi pek fena adam mı? Onda tüfek da var.

- O bekçi ölä adam, ani duumuş da pişman olmuş. Bilersin, nicä bir çadır- lyka deyärdi: “Dünneyin yoku, ölünün da b*ku”.

Taraş

Titerä-titerä, etiştik bizim “taraşa”.

- Topla hızlı, da sıyrılêrız.

- Toplêêrim, Todi batü, toplêêrim.

Canımda sa duyêrım, nesä olacak. Doldurduk taman iki sepet üzüm, vakıt gitmää.

- Todi batü, nereyi gideriz?

- Dur burada, bakacam, ne o evceezdä var.

- O diil mi bekçinin evceezi?

- Bilmeerim, şindi bakacez.

Bir dâ... açılêr kapu. Çikêr bekçi, ardında tüfek, azında papirosa, çıktı pi- şisini yapmaa.

- Kıştırıldık, - yavaşacak baardı Todi batü, - yat erä. Angı şeytan onu getirdi. Kıpırdanma.

Bekçi kuşku oldu. Bezbelli, işitti.

- Kim burada, - baarêr. - Kim bura-

da, dedim? Şindi patladarsam, bak, oboyma dolu.

- O biz, tauklar, - baarêrim bân.

- Vay, tımpit, vay da tımpit, - tuttu kafasını Todi batü.

- Nesoy tauklar, va? Ne, sanêrsınız, bân heptän ahmakım mı? Kim orada? Bak tä bân patladêrim!

- Kimsey yok burada, - ses verdi Todi batü.

- Nasıl yok! Kim cuvap eder?

- Kimsey, sana işidildi.

- Şindi işidilecek bana, şindi bân sizi bularsam, bakın, ne olacak.

Da çeketti o yaklaşmaa bizä. Canım topuklara kaçtı da üç kilit açtı. Taa on adım, da görecekti bizi.

Ne yapma, aklıım vermeer.

- Yavaş-yavaş sıyrılêrız, sadece kalkma.

Da çekettik meklemä.

- Ne lâazımdı bana bu taraş, o şa- rap, - düşünärdim bân. - Bu bekçi da angı şeytan için çıktı, kafasını isin

köpeklär. “Vsö!” bu gündän içmeerim bir dâ gram. Sadece yortularda... Hem pazarlarda... Hem, açan musaafırlär gelecek.

- Aha, tä neredäsiniz!

- Şuher, Todi batü, kaçêrız!

- Na sizä taraş, “Ba-bah”. Na sizä üzüm. “Ba-bah”. Na sizä şarap. P1-ı, patronnar bitti...

- Hu, Todi batü, islää. Sadece ikişär “işniy” delik kışlarımızda peydalan- dı.

- Onnar diil “işniy”. Onnar “dopol- nitelny”, Todi batü. Islää, ani tuzlan patlattı.

- Hadi, ölä olsun. Taraşa ne zaman gidecez enidän?

- Kambur mezarda sadece doorulêr. Haliz, senin için sölenir, Todi batü.

- Cuvap ver, ba kambur.

- Öbür aftaya.

- Annaştık.

Vadim KULEV, 11 klas,
Çadır 2-ci teoretik lityeyi

“Yasti” duêtından hayırlı kontertlär

Kongazdan “Yasti” duêti Mihail hem Valentina YASIBAŞlar Beşalma, Tomay, Aydar, Avdarma hem Baurçu küülerindä 5 hayırlı konfert yaptılar.

Bu konterterldä toplanan paraları artistlär verdilər Moskva Patriarhatın Moldova Mitropiliyasının Kaul hem Komrat Eparhiyasının Komrat “Panaiyanın İver ikonasının karı manastırına”.

Nicä açıkladılar Mihail hem Valentina YASIBAŞlar onnar istedilär *“ufak bir yardımda bulunmaa bu manastırın genişlenmesindä. Biz büyük saygı duyêrz burada yaşayan insannara, hem da manastırın duhovnii Shieromonah Ioann (Peioglo) bizim da duhovniimiz”*.

“Türkvizion-2016” yarışmasına Ukraynadan temsilci Nataliya POPAZOGLO seçildi

Odesanın “Atlantik” otelindä geçti bir küçük gagauz türkü festivali, angısında seçildi Ukraynadan “Türkvizion-2016” türkü yarışmasında pay alan kişi. Seçilmä-kastingına katıldılar: Olga TAÜŞANCI, Kurçu (Vinogradovka) küüyü; Nataliya POPAZOGLO, Kiev kasabası; Yuliya MİTİOGLU hem Nikolay ÇELAK, Balboka (Kotlovina) küüyü.

Festivalin jürisi oldular: Yuriy DİM-ÇOGLU, Odesa bölgesinin deputatı; Na-dejda MALENKOVA, Odesa bölgesinin televideniye kanalın baş redaktoru (kol-verim “Ana tarafı”); Janna KAZAÇENKO, Odesanın “K.F. Dankeviç” adında incäzanaat hem kultura uçilişçesinin “Halk türküsü incäzanaatı” bölümün üredicisi; Aleksandr LEONOV, TRK “Üilen dalgası” (“Южная волна”) müdürü.

İsteerim urgulamaa, herbir türkücü koydu bütün ürek sıcaklığını, duygularını, sevgisini ana-gagauz dilindä türküyä. Gösterdi türkünün derinnik maanasını hem avanın da güzelliğini. Herbirin vardı hakı pay almaa bu gözal türkü festivalindä, ama ... seçim var seçim. Lââzımdı ayırmaa. Onun için juri ayırdı... Ensedi – Nataliya POPAZOGLO.

“İlin yol, Nataliya! Saalık, kıvrak ses sana. Da gagauz dilindä türkü ötsün bütün dünnäy!” – deeriz Nataliya POPAZOGLOYa. İnanêrız, ani bu, 2016 yıl, olacak Ukrainada yaşayan gagauzlara bir baaşışlı yıl.

Taa ileri seçildi kim Ukraynadan pay alacak “Bala Türkvizion - 2016” uşakların arasında yarışmakta (6-13 yaşında). Orayı Ukraynadan gidecek Lüdmila BOZACI, Kotlovina küüyündän.

Allaa yardımcı olsun hepsimizä!

Olga KULAKSIZ,

Gagauz kultura merkezin başı

PATRETTÄ: (saadan) Olga TAÜŞANCI, Nikolay ÇELAK, Nataliya POPAZOGLO, Yuliya MİTİOGLU.

“Can Dalgasında” I-ci gagauz estrada yarışması

Gagauziya kultura hem turizma Upravleniyası, gagauz estradasını genişletmää deyni hem genç talantlara ştenaya yolu açmaa deyni, eni bir konkurs kurdu – “Can Dalgasında”. Bu I-ci gagauz estrada yarışmasında var nicä pay alsınar 18-35 yaş arasında olan türkücülär.

Gagauziya Başkanı İrina VLAH, konkursa arka olarak, açıkladı, ani *“şindän sora halklararası estrada konkurslarına Gagauziyadan yollanacak o türkücülär, kim “Can Dalgasında” estrada yarışmasında kendisini başarılı gösterecek”*.

Konkursunda iki basamak var: I-si Orak ayın (iyül) 27-dä, II-si da Canavar ayında (oktâbri). Konkursa katılannar I-ci turda lââzım olacak çalsınar yabancı dildä bir türkü, II-ci turda sa – gagauz dilindä **mutlaka eni** bir türkü.

“Can Dalgasında” I-ci gagauz estrada yarışmasında enseyan türkücü bu yıl Gagauziyadan “Türkvizion-2016” türkü yarışmasında pay alacak.

Neettä var “Can Dalgasında” konkursundan sora burada ötän türkülärlän bir CD çıkarmaa, açıkladı Gagauziya kultura hem turizma Upravleniyası.

ATATÜRK bibliotekasında el işleri sergisi

Komrat ATATÜRK bibliotekasında eni bir sergi geçer – Caltay gimnaziasının üürencilerinin el işleri sergisi. Hazırladılar bu sergiyi kendileri uşaklar hem onnarın işta hem ustalıkta pedago-gu Evdokiya Petrovna PETKOVIÇ.

Taa ileri, Koldaya karşı, bu pek meraklı işlärän tanıştılar Çadır kasabasının bibliotekasına gelän insannar. Şindi da bu güzellä mayıl olêrlar komratlılar hem ATATÜRK bibliotekasının okuyucuları.

“Bucak sesleri – 2016” konkursu Petrov gününä karşı oldu

Petrov gününä karşı, Orak ayın 10-12 günnerindä, Çadır kasabasında, Barçu hem Caltay küülerindä “Bucak sesleri – 2016” etnoestrada muzikasının halklararası konkursun etapları geçti.

Gagauziya İspolkomun hem sponsorların parasınan konkursu hazırladı gagauz türkücüsü hem Moldovanın şannı artisti Pötr PETKOVIÇ.

Konkursta 10 devlettän 15 türkücü pay aldı. Onnarın becerikliini hem artistliini 9 kişilik juri kantarladı.

“Bucak sesleri – 2016” konkursunda I-ci eri hem 1000 dolar ödülü aldı Belorusiyadan türkücüya Diana LUGINA.

İkinci eri paylaştılar Ukraynadan Aleksey KOZAREV hem Moldova-

dan Sergey MİTÜ. Onnara Bulgariyaya dinnemäk putövkaları verildi.

Portugaliya futbolda Evropa çempionu

Orak ayın 10-da Portugaliyanın milli futbol komandası, Evropa çempionatın finalında Franñıyayı 1:0 enseyip, Evropa çempionu oldu.

Not. Franñiyada futbolda Evropa çempionatı Kirez ayın 10-dan Orak ayın 10-dan geçti.

“ANA SÖZÜ”Gagauz dilindä gazeta
Çikêr 14.08.1988 beeri

Kurucu “ANA SÖZÜ” S.R.L.
Sertifikat No. 1003600086420

Todur ZANET
Baş redaktor

İndeksi - PM – 21358

Gazeta “Universul” basım evindä basilêr
Tiraj – 3020 ekz. Sımarlamak No: 1106.

YAZIŞMA ADRESİMİZ:
RM – 2028, Moldova, Kişinêu,
c/p Nr. 1025. Tel/fax: 022 28-18-04
e-mail: todur.zanet@gmail.com
zanet@anasozu.com